Mandag Eftermiddag gjorde vi en smuk Køretur for at se de mange Seværdigheder, som baade Buda og Pest bød paa. Om Aftenen var man indbudt til le Bastion des Pêcheurs, hvor vore 2 Formænd hver holdt en Tale om Danmarks Forhold i den senere Tid, som jo var interessante nok, men de stakkels 3 Minutter, som hver fik, var meget utilstrækkelige. Man delte imidlertid Skæbnen med de andre Lande.

Tirsdag d. 17. Juni fremkom et meget betydningsfuldt Forslag, Storbrittanien havde nemlig længe foreslaaet, at man skulde etablere et internationalt Pressebureau. Man havde i adskillige Lande fundet, at de pekuniære Udgifter hertil i høj Grad vilde overstige vore Evner. Man talte derpaa om Jus Suffragii's Fremtid; om den engelske og franske Udgave skulde forlanges og om Subskriptionsprisen, samt om Stedet hvor Bladet skulde trykkes. Mrs. Stanton Coit havde foreslaaet at de internationale Rapporter skulde udgives hvert Aar istedetfor hverandet, som hidtil.

Efter en meget interesseret Debat faldt Forslaget om et internationalt Pressebureau. I dets Sted besluttede man at udvide Jus Sufragii og herefter at udgive det i London der særligt maatte egne sig til et internationalt Kvindestemmerets Centrum.

Mrs. Stanton Coit fremførte beskedent en Klage over Kassens Finantsnød, henseet til de store Planer, som foresvævede os. Mrs. Catt foregik straks med et godt Eksempel idet hun forpligtede sig til at betale 100 Pund om Aaret i 2 Aar. Denne Indsamling, der var begyndt under Klage over Pengemangel tog en rivende Fart. Store Summer og smaa Summer strømmede ind. Efter mit eget Overslag blev Summen til 43,980 Kr. Man skulde udgive asiatiske Rapporter efter hvad Mrs. Chapmann Catt og Dr. Jacobs onskede. Man skulde tage Bestemmelser om fremtidige Congressers Rapporter. Man skulde nedsætte en vedvarende Comité af Kvinder, der var i Besiddelse af Stemmeret. Dette Forslag udgik fra Finland. Ungarn foreslog at ændre de internationale Farver til Rodt og hvidt; som Symbol paa en fredelig Revolution.

Torsdag d. 19. Juni holdt Mandsligaen for Kvindestemmeret et Møde. Det undrede os at finde den tidligere Modstander af Kvindernes Stemmeret, Premierminister v. Lukacs,* som Formand for denne Liga i Ungarn. Formanden meddelte os imidlertid, at det slet ikke var, umuligt, at der i Ungarn vilde blive Kvinden tildelt samme Rettigheder som Manden. Forhaabentlig vil den næste Valgretsreform tildele Kvinderne i Ungarn disse — mente han.

Næste Taler, Prælaten *Alexander Giesz-wein* sagde, at Kvindespørgsmaalet nu var bleven et Menneskehedsspørgsmaal. Udøvelsen af Kvindernes politiske Ret vilde ikke løse Familiens Baand, som *mange troede*. Nej, Ægteskabet var vel til denne Dag snarere en Kontrakt, som skulde baade lofte og idealisere. Kun den frie Selvbestemmelsesret i politisk Forstand kan give Muligheden til den frie Selvbestemmelse ogsaa i andre Henseenden.

Den engelske Delegerede og Socialistforer *Keir Hardie*, betraadte Talerstolen under øredørende Bifald. »Socialisterne troer« sagde han »at i denne Kongress tager kun de rige Kvinder Del. Dette er imidlertid ikke til nogen Skade, thi enhver rig engelsk Kvinde, som kæmper for Kvindestemmerettens Sag, nytter herved Englands 150,000 fattige Arbejdersker. I Kampen mod den overvægtige Militarisme er hver Stemme af Betydning. Derfor er Udvidelsen af Valgretten til Kvinderne saa vigtig. Det betyder en stor Forøgelse af Vælgere, som vi med Glæde hilser«.

Mrs. Chapmann Catt begærede nu Ordet. Hun ombrustes af en begejstret Jubel, da hun betraadte Præsidentestraden. Hun mente vel hun vilde sige de afsluttende Takkeord til Mændene, men baade Mr. *Du Brenil de Saint Germain*, der overbragte en Hilsen fra Præsidenten for Byraadet i Paris, som besvaredes ved en Takkeadresse, og *Oberst Mansfeldt* fra Holland blev hilst med Begejstring, særligt da denne sidste Herre udtalte: »Det er med en stærk Skamfølelse, vi overrækker Kvinderne denne forventede Stemmeseddel. Det er ikke som den, der viser en Naade vi overrækker den, men snarere som een, der skulde synke i Jorden af Skam, fordi dette først *nu* skeer«. Dette var et yderligt interessant Møde at overvære. Særligt maa vi synes, at Mændenes Ord i denne Verdensliga, faar en større og større Overbevisningens Klangfarve!

Ved Eftermiddagsmødet d. 19. Juni taltes om den hvide Slavehandel. Mrs. Fawcett ledede dette Møde. Hun henviste i sin Aabningstale til, at der oprettedes Hjem for unge Piger i England til Minde om W. T. Stead, den bekendte Menneskeven, der fandt sin Død ved Titanic Katastrofen. Netop disse Hjem havde han viet meget Arbejde og som Mønster herfor kan tjene det i Manchester oprettede *Magaret-Ashton* Hjem.

Under almindeligt Bifald tog Mrs. Chapmann Catt Ordet. Hun forelagde Kongressen følgende Resolution, som indeholdt to vigtige Punkter. Kongressen skal i alle Lande, som hertil har afsendt Delegerede indsætte en international Kommission til Undersøgelse af Aarsagerne til de organiserede Laster og til disses stærke Vækst. Kvindestemmeretsorganisationen i hvert Land skal søge at formaa sin egen Regering til at indsætte en *national Undersøgelseskomission*, hvori ogsaa Kvinder skal have Sæde. Mrs. C. C. mener, at Lastens Omsætning i en Handelsvare, er en af de afskyeligste Forbrydelser, som Historien kender.

En videnskabelig Undersøgelse er kommet til det Resultat at de Argumenter der anføres til Gunst for Prostitutionens Reglementering ikke holder Stik. Foreløbig kan man regne at en Fjerdedel af alle Prostituerede er fysisk eller aandetigt Svækkede, ofte absolut syge eller aandssvage. Over de Personer, der søger sit Underhold i Forbindelse med Prostitutionen har vi ingen Statistik. Sikkert er imidlertid den største Del af disse »Hjælpere« abnorme.

Sygdomme med anstændige Navne, har som Aarsag Ting, man ikke kan sige højt ved Navn. Naar man kalder dette en social Nødvendighed, saa mener Taleren (Mrs. C. C.) at dette kun er saa meget mere afskyeligt. »Lad os heller kaste alt Snerperi bort og gaa Sagen lige paa Klingen. Vore store civiliserede kristne vestlige Nationer sender aarligt store Arméer til alle Verdensdele for at regere Befolkningen og om muligt civilisere den, og netop disse Arméer demoraliserer Koloniernes Befolkning. Thi de tilschakkre sig disses Døttre. Roden til dette Verdensonde ligger i Undertrykkelsen af hele det kvindelige Køn. Stemmeretten er et mægtigt Værktøj ogsaa i denne Kamp. Kun naar denne Sag er kommet i Orden kan man tale om Kvindernes *Sejr!*« Dette indtrængende og ogsaa i formel Henseende udmærkede Foredrag (hvoraf her kun Hovedtrækkene gengives), blev hilst med stormende Begejstring.

Miss Allice Parks fra Kalifornien, hvor Kvinder har Stemmeret, kan tale med om Sagen, »Siden Kvinderne fik Stemmeret er her meget ændret«, siger hun. »Alt i Aaret 1911 blev et Forslag indgivet, hvor Afskaffelse af denne Lasts Omsætning i Handelsvare fordredes. Det vedtoges først senere, efter at Kvinderne havde faaet Stemmeret!«

Paa Forslag af Mme Brigode besluttede man at afsende en Delegeret til Londons Konferenz til Bekæmpelse af Pigehandelen. Det var et naturligt Ønske at overtale Mrs. Chapmann Catt hertil, da Kvindestemmeret og Bekæmpelse af Prostitution synes i nær Forbindelse. Ogsaa blev Professoren i Philosophie ved Kbhvns Universitet Harald Høffding Udnævnelse hertil foreslaaet.

Afrejse fra Budapest.

Lørdag d. 21. Kl. 2 forlod jeg Budapest for at begive mig til min Søn. Jeg kom sammen med Miss Ashton, Councillor af Manchester, og hun, som havde overværet Formiddagsmødet i Redouten — der var *afslut-tende* — kunde fortælle mig om Resolutionernes Vedtagelse og den endelige Afgørelse af andre svævende Ting. Australiens Udsendinge — et nygift Par — kunde tilføje glædelige Underretninger om Fremskridtet i disse Stater, hvor Kvinderne baade i Commonwealth og i hver enkelt Stat alt længe havde haft Stemmeret, hvilket havde vist sig at have hævet Moralen i høj Grad til alles Glæde. Mrs. *Spencer* havde med Stolthed nævnet, at i Australien havde der aldrig været nogen Pigehandel. I Vestaustralien var en Mand for mange Aar siden bleven idømt 10 Aars Tvangsarbejde paa Grund af en Mellemmandsaffære. Siden kender man intet lignende Tilfælde. »Og vi har besluttet, at noget saadant aldrig skal finde Sted hos os«! tilføjede hun.

Gerne var vi bleven længere i Budapest, og vi kan ikke noksom udsige hvor overraskede vi vare over den vel forberedte Jordbund, hvor Congressen fandt Sted. Vi beundrer den store Deltagelse for Kvindesagen. Vi saa baade Borgermester, Kultusminister, den afgaaede Chef for Regeringen med Iver deltage i de store Spørgsmaal og vi fandt os omsværmede af unge Piger, der blot bad os om at skrive vort Navn i deres lille Bog. Det var dog en Løn for vort stilfærdige Arbejde at det var nævnet hernede. Og vi takkede i vort Hjerte Rosika Schwimmer, hos hvem den store Begejstring levede for Sagen, den vi alle arbejder for.

J. M.

*) vi hører at Georg v. Lukacs ikke er samme Person som den tidligere Førsteminister.